

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Zadar

KLASA: 041-01/21-10/16
URBROJ: 613-15-22-10
Zadar, 28. srpnja 2022.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Gospodarenje komunalnim
otpadom u trgovačkom
društvu Komunalac Gospić
d.o.o. za obavljanje
komunalnih djelatnosti,
Gospić**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
RITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
PRAVNI I PLANSKI OKVIR GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM	6
GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC GOSPIĆ D.O.O. ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI, GOSPIĆ	9
Ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom	10
Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada	12
Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom	17
Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu	22
Nadzor postupanja s komunalnim otpadom	25
Izobrazno-informativne aktivnosti	26
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC GOSPIĆ D.O.O. ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI, GOSPIĆ	29
OČITOVANJE TRGOVAČKOG DRUŠTVA KOMUNALAC GOSPIĆ D.O.O. ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI, GOSPIĆ	32
Prilog 1 Podaci o vrstama i količinama komunalnog otpada, prikupljenog putem spremnika kod korisnika javne usluge i na javnim površinama u okviru javne usluge koju je Društvo obavljalo u 2019. i 2020., te postupcima oporabe ili zbrinjavanja za koje je namijenjen	33

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA KOMUNALNIM
OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC GOSPIĆ D.O.O. ZA
OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI, GOSPIĆ

Na temelju odredbi članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u trgovačkom društvu Komunalac Gospić d.o.o. za obavljanje komunalnih djelatnosti, Gospić (dalje u tekstu: Društvo).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 15. studenoga 2021. do 28. srpnja 2022.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti su aktivnosti Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom.

Subjekt revizije je Društvo, kao davatelj javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Gospića u Ličko-senjskoj županiji i upravitelj odlagališta otpada Rakitovac na području Grada Gospića.

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost aktivnosti Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom u svrhu ispunjavanja preuzetih obveza na području pružanja usluge te ostvarenja planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom.

Posebni ciljevi revizije su:

- provjeriti uspostavu pravnog i planskog okvira za učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom
- ocijeniti ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom
- provjeriti uspostavu sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada u skladu s propisima
- provjeriti uspostavu odgovarajućeg i transparentnog financiranja sustava gospodarenja komunalnim otpadom koji bi sve sudionike poticao na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada
- ocijeniti uspostavu učinkovitog evidentiranja i praćenja podataka o komunalnom otpadu
- ocijeniti uspostavu učinkovitog nadzora nad gospodarenjem komunalnim otpadom
- provjeriti provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u području gospodarenja komunalnim otpadom te transparentnost i javnu dostupnost podataka o komunalnom otpadu.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije analizirana je pravna regulativa, javno objavljeni podaci o Društvu, podaci o komunalnom otpadu koje objavljuje Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) te podaci o komunalnom otpadu objavljeni na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave na čijem području Društvo obavlja javnu uslugu.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi te stručni i drugi dostupni materijali u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom
- analizirani su podaci iz izvješća o komunalnom otpadu, odlagalištima i odlaganju otpada koje objavljuje Ministarstvo i jedinica lokalne samouprave na čijem području Društvo obavlja javnu uslugu
- obavljen je uvid u informacijski sustav gospodarenja otpadom u Društvu i druge baze podataka te su analizirani navedeni podaci

- obavljani su sastanci / intervjui / elektronička prepiska s predstavnicima Društva
- na temelju odabranog uzorka provjerena je dokumentacija Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom
- pribavljena su obrazloženja odgovornih osoba Društva o pojedinim aktivnostima u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u Društvu utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Društva u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom. Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: pravni i planski okvir, ostvarenje planskih ciljeva, sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada, financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom, evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu, nadzor postupanja s komunalnim otpadom te izobrazno-informativne aktivnosti i javne objave podataka o komunalnom otpadu.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

– Je li gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Je li poslovanje Društva uspostavljeno u skladu s pravnim i planskim okvirom?
- Je li poslovanje Društva uspostavljeno tako da omogućava ostvarenje planskih ciljeva?
- Je li uspostavljeno sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada u skladu s propisima?
- Je li financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom uspostavljeno tako da sve sudionike potiče na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada?
- Je li uspostavljeno učinkovito evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu?
- Je li uspostavljen učinkovit nadzor postupanja s komunalnim otpadom?
- Provode li se izobrazno-informativne aktivnosti te objavljuju li se podaci o komunalnom otpadu na mrežnim stranicama Društva kako bi bili transparentni i javno dostupni?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti,
prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
1	2	3
1.	Pravni i planski okvir gospodarenja komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ uspostavljen je pravni okvir gospodarenja komunalnim otpadom ○ doneseni su potrebni akti i planski dokumenti za uređenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom ○ poslovnim planom Društva zasebno su planirane aktivnosti i ciljevi u vezi s gospodarenjem otpadom ○ utvrđeni su planski ciljevi u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom ○ ciljevi pridonose ostvarivanju strateških i planskih ciljeva na državnoj razini
2.	Ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ provode se mjere i aktivnosti predviđene planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave za koje je Društvo određeno kao nositelj ili sunositelj ○ planirane aktivnosti obavljaju se u skladu s utvrđenim rokovima ○ postižu se utvrđeni ciljevi gospodarenja komunalnim otpadom ○ doneseni su godišnji izvještaji o poslovanju Društva ○ u godišnjim izvještajima o poslovanju iskazani su podaci vezani uz djelatnost gospodarenja komunalnim otpadom
3.	Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada	<ul style="list-style-type: none"> ○ Društvo ispunjava propisane uvjete za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom ○ Društvo je ishodilo odgovarajuće dozvole za postupke gospodarenja otpadom ○ Društvo je upisano u propisane očevidnike za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom ○ obavljanje javne usluge utvrđeno je važećim ugovorom o koncesiji ○ Društvo obavlja javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada na području jedinica lokalne samouprave za koje je odlukama predstavničkih tijela određeno za davatelja javne usluge ○ područje i način pružanja javne usluge utvrđeno je odlukama nadležnih tijela jedinica lokalne samouprave
4.	Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ cijena javne usluge utvrđena je na propisani način ○ prije primjene cjenika usluga pribavljena je suglasnost izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave na koju se cjenik odnosi ○ cijena usluge osigurava ekonomski održivo poslovanje društva te sigurnost, redovitost i kvalitetu usluge ○ Društvo vodi evidenciju prihoda i rashoda od javne usluge tako da je u svakom trenutku moguće utvrditi postojeće prihode i rashode od javne usluge ○ Društvo ostvaruje prihode od odvojeno prikupljenog otpada
5.	Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sastavlja se propisana dokumentacija o otpadu ○ Vode se propisane evidencije o prikupljenom komunalnom otpadu ○ vodi se elektronički Očevidnik o nastanku i tijeku otpada (e-ONTO) ○ podaci u dokumentaciji o otpadu su potpuni, točni i vjerodostojni ○ podaci o otpadu dostavljaju se u propisanim izvješćima nadležnim tijelima te su dokumentirani i kontrolirani
6.	Nadzor postupanja s komunalnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se upravljački nadzor obavljanja svih postupaka gospodarenja otpadom sukladno dozvoli za gospodarenje otpadom ○ primjenjuju se upute za rad iz Elaborata gospodarenja otpadom i prati se njihova provedba ○ provodi se nadzor nad vođenjem dokumentacije o nastanku i tijeku otpada ○ provodi se nadzor nad dostavljanjem propisanih izvješća nadležnim tijelima

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
7.	Izobrazno-informativne aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ provode se izobrazno-informativne aktivnosti u vezi s odvojenim prikupljanjem komunalnog otpada ○ izobrazno-informativne aktivnosti provode se kontinuirano i u dovoljnoj mjeri ○ prati se učinak provedbe izobrazno-informativnih aktivnosti ○ Društvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje informacije o lokacijama reciklažnih dvorišta i mobilnih reciklažnih dvorišta po naseljima, lokacijama spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada postavljenim na javnoj površini te područjima u kojima se spremnici za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisnicima javne usluge ○ na mrežnim stranicama Društva objavljena je poveznica na mrežne stranice Narodnih novina na kojima su objavljeni propisi o gospodarenju komunalnim otpadom ○ na mrežnim stranicama Društva objavljene su odluke jedinica lokalne samouprave, u kojima Društvo obavlja javnu uslugu, o načinu pružanja javne usluge ○ na mrežnim stranicama Društva objavljeni su cjenici usluga za područja pojedinih jedinica lokalne samouprave ○ na mrežnim stranicama Društva istaknuta je obavijest o načinu podnošenja prigovora sukladno obvezama iz posebnog propisa kojim se uređuje zaštita potrošača

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **učinkovitim**, ako je poslovanje Društva uspostavljeno u skladu s pravnim i planskim okvirom te omogućava ostvarenje planskih ciljeva, ako je uspostavljeno obavljanje djelatnosti sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada u skladu s propisima, ako je financiranje sustava uspostavljeno tako da sve sudionike potiče na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, ako je uspostavljeno evidentiranje i praćenja podataka o komunalnom otpadu i izvješćivanje, ako je uspostavljen učinkovit nadzor postupanja s komunalnim otpadom te ako se provode izobrazno-informativne aktivnosti i transparentno i javno objavljuju podaci o komunalnom otpadu na mrežnim stranicama Društva.

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na gospodarenje komunalnim otpadom.

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom i provedbu aktivnosti te su potrebna značajna poboljšanja.

Gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom i provedbu aktivnosti te su potrebna značajnija poboljšanja, kako bi se aktivnosti provodile u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

PRAVNI I PLANSKI OKVIR GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM

Gospodarenje komunalnim otpadom u Republici Hrvatskoj uređeno je nacionalnim propisima, međunarodnim ugovorima i aktima Europske unije te strateškim i planskim dokumentima vezanim za područje gospodarenja komunalnim otpadom. U srpnju 2021. na snagu je stupio Zakon o gospodarenju otpadom (Narodne novine 84/21) kojim se uređuje gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj. Njegovim stupanjem na snagu, prestao je važiti Zakon o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), prema kojem je Društvo bilo obvezno postupati pri gospodarenju komunalnim otpadom tijekom 2019. i 2020.

Prema odredbama Zakona o gospodarenju otpadom, komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno prikupljeni otpad iz kućanstava i drugih izvora, ako je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim otpada iz proizvodnje, poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i akvakulture, septičkih jama i kanalizacije i uređaja za obradu otpadnih voda, uključujući kanalizacijski mulj, otpadna vozila i građevni otpad. Vrste komunalnog otpada propisane su odredbama Pravilnika o katalogu otpada (Narodne novine 90/15), prema kojima je otpad razvrstan u numerički označene grupe i podgrupe prema djelatnostima i tehnološkim procesima u kojima nastaje te nazivima otpada, odnosno vrstama tvari ili predmeta koje imaju status otpada. Komunalni otpad svrstan je u grupu 20, u tri podgrupe: 20 01 odvojeno prikupljeni sastojci komunalnog otpada, osim odvojeno prikupljene ambalaže iz komunalnog otpada (obuhvaća 30 vrsta otpada), 20 02 otpad iz vrtova i parkova, uključujući otpad s groblja (tri vrste otpada) i 20 03 ostali komunalni otpad (sedam vrsta otpada među kojima je i miješani komunalni otpad). Odvojeno prikupljena ambalaža iz komunalnog otpada svrstana je u grupu 15, podgrupu 15 01, a obuhvaća deset vrsta otpada.

Zakonskim odredbama o gospodarenju otpadom propisuju se mjere zaštite okoliša i ljudskoga zdravlja sprječavanjem ili smanjenjem nastanka otpada i negativnih učinaka nastanka otpada te se uređuje sustav gospodarenja otpadom u cilju oporabe i zbrinjavanja otpada, tako da se ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu, i osiguranja postupnog smanjenja odlaganja otpada, posebice otpada koji je pogodan za obradu recikliranjem ili drugim postupkom oporabe. Gospodarenje otpadom obuhvaća djelatnosti sakupljanja, prijevoza, oporabe (uključujući razvrstavanje) i zbrinjavanja otpada, nadzor nad obavljanjem navedenih djelatnosti, nadzor i mjere koje se provode na lokacijama na kojima se zbrinjavao otpad te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom i posrednik u gospodarenju otpadom. Utvrđen je red prvenstva u gospodarenju otpadom: 1. sprječavanje nastanka otpada, 2. priprema za ponovnu uporabu, 3. recikliranje, 4. drugi postupci oporabe, npr. energetska oporaba i 5. zbrinjavanje otpada.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koji je bio na snazi do srpnja 2021., jedinica lokalne samouprave bila je dužna na svom području osigurati obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s javnom uslugom na način propisan navedenim Zakonom i provedbenim propisima, radi uspostave sustava sakupljanja komunalnog otpada u cilju poticanja proizvođača i posjednika otpada na odvojenu predaju otpada, kako bi se smanjila količina miješanog komunalnog otpada i udio biorazgradivog komunalnog otpada u miješanom komunalnom otpadu, odnosno povećale količine odvojeno prikupljenog reciklabilnog otpada i posebnih kategorija otpada te time smanjila količina otpada koji se zbrinjava odlaganjem.

Prema odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (Narodne novine 50/17, 84/19 i 14/20 – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske), biorazgradivi komunalni otpad u okviru javne usluge odnosi se na biootpad te na otpadni papir i karton. Biootpad obuhvaća biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina (ključni broj otpada 20 01 08), jestiva ulja i masti (20 01 25), biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova (20 02 01) i otpad s tržnica (20 03 02), a otpadni papir i karton papirnu i kartonsku ambalažu (15 01 01) te papir i karton (20 01 01). Reciklabilni komunalni otpad čine otpadna plastika, otpadni metal i otpadno staklo, a kad je to prikladno i druge vrste otpada koje su namijenjene recikliranju, kao što su otpadni tekstil, otpadno drvo i slično. U posebne kategorije otpada svrstava se otpad čije je gospodarenje uređeno posebnim propisima.

Javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje navedenog otpada na području jedinice lokalne samouprave putem spremnika kod pojedinih korisnika i prijevoz do ovlaštene osobe za obradu otpada te se smatra uslugom od općeg interesa, a pruža je davatelj javne usluge. Davatelj javne usluge može biti trgovačko društvo koje osnivaju jedinice lokalne samouprave i u kojem drže većinski dio dionica, odnosno udjela, javna ustanova koju osnivaju jedinice lokalne samouprave te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji, a određuje se odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Usluga povezana s javnom uslugom odnosi se na odvojeno prikupljanje komunalnog otpada putem spremnika kod korisnika javne usluge i na javnim površinama, u reciklažnom dvorištu i mobilnom reciklažnom dvorištu te na odvojeno prikupljanje glomaznog komunalnog otpada.

U Zakonu o gospodarenju otpadom, koji je stupio na snagu u srpnju 2021., ne koristi se pojam usluge povezane s javnom uslugom, a javna usluga je definirana kao usluga sakupljanja komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika kod pojedinog korisnika, koja obuhvaća uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biootpada, reciklabilnog komunalnog otpada i glomaznog otpada (jednom godišnje) na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge, uslugu preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu i uslugu prijevoza i predaje otpada osobi ovlaštenoj za njegovu obradu. Područje pružanja javne usluge je područje jedinice lokalne samouprave, koja je dužna na svom području osigurati obavljanje javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način, izbjegavajući neopravdano visoke troškove, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, osiguravajući pri tome javnost rada kako bi se osiguralo odvojeno prikupljanje miješanog komunalnog otpada iz kućanstava i drugih izvora te biootpada, reciklabilnog komunalnog otpada, opasnog komunalnog otpada i glomaznog otpada iz kućanstava.

Odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom propisuje se sadržaj odluke o načinu pružanja javne usluge, način gospodarenja komunalnim otpadom u vezi s prikupljanjem miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenim prikupljanjem reciklabilnog komunalnog otpada, problematičnog otpada i glomaznog otpada, prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta te druge mjere gospodarenja komunalnim otpadom.

U srpnju 2020. na snagu je stupio Pravilnik o gospodarenju otpadom (Narodne novine 81/20) kojim se propisuju uvjeti gospodarenja otpadom, poslovi osobe odgovorne za gospodarenje otpadom, način rada reciklažnog dvorišta, sadržaj i način vođenja propisanih očevidnika za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, sadržaj rješenja o upisu u očevidnike, postupci i način izvođenja oporabe otpada te drugi uvjeti i načini postupanja u gospodarenju otpadom. Njegovim stupanjem na snagu prestao je važiti Pravilnik o gospodarenju otpadom (Narodne novine 117/17), prema kojem je Društvo bilo obvezno postupati pri gospodarenju komunalnim otpadom tijekom 2019. i 2020.

Planski dokumenti u području gospodarenja otpadom su plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave. Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske određuje se i usmjerava gospodarenje otpadom te se, na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i propisanih ciljeva, određuju mjere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i drugih postupaka oporabe i zbrinjavanja otpada. Sastavni dio plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je plan sprječavanja nastanka otpada, kojim se određuju mjere koje se poduzimaju prije nego neka tvar, materijal ili proizvod postane otpad, u svrhu smanjenja količina otpada, uključujući ponovnu uporabu proizvoda i produljenje njihova životnog vijeka, smanjenje negativnih utjecaja nastalog otpada na okoliš i ljudsko zdravlje te smanjenje sadržaja opasnih tvari u materijalima i proizvodima, kako bi se smanjila količina i toksičnost otpada, a time i potreba za oporabom ili zbrinjavanjem otpada.

Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave moraju biti usklađeni s planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a sadrže analizu i ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice, podatke o građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom i statusu sanacije odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o vrstama i količinama stvorenog i odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog otpada i ostvarivanju planiranih ciljeva, mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti, mjere prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja reciklabilnog i opasnog komunalnog otpada te glomaznog otpada, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom, popis projekata za provedbu plana te rokove i nositelje izvršenja plana.

Odlukom iz siječnja 2017., na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koji je bio na snazi do srpnja 2021., Vlada Republike Hrvatske donijela je Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (Narodne novine 3/17 i 1/22) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), koji uključuje Odluku o implementaciji Plana, a sastavni dio Plana je i Plan sprječavanja nastanka otpada. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske sadrži mjere za provedbu radi ostvarenja ciljeva gospodarenja otpadom. Za svaku mjeru određene su aktivnosti i podaktivnosti, nositelji njihove provedbe, izvori financiranja, ciljne vrijednosti te rok provedbe.

U tablici broj 2 daju se ciljevi gospodarenja komunalnim otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na stanje 2015., prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, u čijem ostvarenju sudjeluju jedinice lokalne samouprave i Društvo kao davatelj javne usluge.

Tablica broj 2

Ciljevi gospodarenja komunalnim otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na 2015.

Redni broj	Cilj	Podcilj	Opis
1.	Cilj 1: Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1.	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5,0 %
		Cilj 1.2.	Odvojeno prikupiti 60,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastiku, metal, biootpad i drugo)
		Cilj 1.3.	Odvojeno prikupiti 40,0 % mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4.	Odložiti na odlagališta manje od 25,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Cilj 5: Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti		

GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC GOSPIĆ D.O.O. ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI, GOSPIĆ

Društvo je osnovano na temelju Izjave o osnivanju društva iz studenoga 2013. te je upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Rijeci u studenome 2013. Temeljni kapital iznosi 20.000,00 kn, a jedini osnivač je Grad Gospić. Sjedište Društva je Bužimska 10, Gospić. Tijela Društva su Skupština i Uprava. Skupštinu čini gradonačelnik Grada Gospića, odnosno osobe koje on imenuje. Upravu čini direktor, a imenuje ga Skupština na vrijeme od četiri godine. Od 1. siječnja 2018. direktor Društva je Milan Mataija.

Predmet poslovanja Društva su djelatnosti gospodarenja otpadom, komunalne djelatnosti, poslovi upravljanja i održavanja nekretnina te druge djelatnosti. U području gospodarenja otpadom Društvo obavlja javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Gospića te upravlja odlagalištem otpada Rakitovac, smještenom na području Grada Gospića, na koje se odlaže otpad iz Grada Gospića i iz još dvije jedinice lokalne samouprave s područja Ličko-senjske županije (općine Karlobag i Perušić) koje obavljanje javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na svom području nisu povjerile Društvu, nego su njezino obavljanje osigurale na drugi način. Od drugih djelatnosti za koje je registrirano, Društvo obavlja komunalne djelatnosti održavanja javnih površina, građevina javne odvodnje oborinskih voda, groblja, čistoće javnih površina i javne rasvjete, pružanja usluga parkiranja na uređenim javnim površinama, usluga javnih tržnica na malo i usluga ukopa pokojnika i obavljanja dimnjačarskih poslova na području Grada Gospića te djelatnosti održavanja građevina u vlasništvu Grada Gospića i održavanja i upravljanja stambenim zgradama na području Grada Gospića i Općine Karlobag.

Unutarnje ustrojstvo i način rada utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz svibnja 2018. Pravilnikom se uređuje organizacija Društva, djelokrug rada pojedinih organizacijskih jedinica, sistematizacija radnih mjesta i drugo. Ustrojeni su ured direktora Društva, služba za računovodstvene, zajedničke, kadrovske i opće poslove i jedinica za operativno-tehničke poslove. Društvo je koncem 2020. imalo 52 zaposlenika.

Grad Gospić, na čijem području Društvo pruža javnu uslugu, donio je Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022. (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Grada Gospića), kojim su utvrđeni ciljevi gospodarenja otpadom u navedenom razdoblju, usklađeni s ciljevima utvrđenim Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, te mjere i aktivnosti za ostvarenje planiranih ciljeva, a Društvo je nositelj ili sunositelj provedbe planiranih mjera i aktivnosti, koje se provode u okviru pružanja javne usluge.

Društvo je za 2019. i 2020. donijelo godišnje planove poslovanja kojima su planirane poslovne aktivnosti u naturalnim pokazateljima, prihodi po pojedinim djelatnostima, rashodi po vrstama troškova prema kontnom planu i bilančnim pozicijama te rezultat poslovanja. Društvo nije donijelo strateški plan kojim bi se za određeno razdoblje definirali dugoročni ciljevi Društva. Strateškim planom potrebno je, između ostalog, u okviru nadležnosti Društva, utvrditi ciljeve, mjere i aktivnosti u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom kako je to utvrđeno Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, odnosno ciljevima koje je potrebno postići do 2035. prema Zakonu o gospodarenju otpadom koji je stupio na snagu u srpnju 2021.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti strateški plan Društva kojim bi se, između ostalog, planirali ciljevi te mjere i aktivnosti za ostvarenje planiranih ciljeva u gospodarenju otpadom utvrđenih na državnoj razini.

Ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planom gospodarenja otpadom Grada Gospića određeni su ciljevi za unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na 2015.

Revizijom je obuhvaćena količina komunalnog otpada sakupljena u okviru javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom. Ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada na razini Republike Hrvatske Ministarstvo izračunava tako da količini komunalnog otpada sakupljenog u organizaciji jedinica lokalne samouprave pribraja dodatno utvrđene količine i procjene te količine sakupljene putem trgovine na malo. Navedene dodatno utvrđene količine i procjene te količine sakupljene putem trgovine na malo nisu obuhvaćene revizijom.

U vezi s ciljem smanjenja ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj za 5,0 % u odnosu na 2015., revizijom je utvrđeno da se u odnosu na 2015., u Gradu Gospiću, količina sakupljenog komunalnog otpada u 2019. povećala za 34,1 %, a u 2020. za 37,8 %. Prema podacima Društva i podacima iz Registra onečišćavanja okoliša, u Gradu Gospiću je u okviru javne usluge u 2015. sakupljeno ukupno 4 153,881 t, a u 2019. ukupno 5 571,380 t komunalnog otpada, što je 34,1 % više nego u 2015. U 2020. sakupljeno je ukupno 5 722,240 t komunalnog otpada, što je 37,8 % više nego u 2015., odnosno 2,7 % više nego u 2019.

U vezi s ciljem odvojenog prikupljanja 60,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papira, stakla, plastike, metala, biootpada i drugog otpada) do 2022., revizijom je utvrđeno da je u Gradu Gospiću u 2019. odvojeno prikupljeno 0,3 % proizvedenog komunalnog otpada, dok u 2020. nije evidentirano odvojeno prikupljanje komunalnog otpada. Prema podacima Društva, u Gradu Gospiću je u okviru javne usluge u 2019. sakupljeno ukupno 5 571,380 t komunalnog otpada, od čega se 5 553,440 t ili 99,7 % odnosi na miješani komunalni otpad, a 17,940 t ili 0,3 % na odvojeno prikupljeni komunalni otpad. U 2020. sakupljeno je ukupno 5 722,240 t komunalnog otpada koji se u cijelosti odnosi na miješani komunalni otpad.

Jedan od ciljeva gospodarenja otpadom koje je potrebno postići do 2022. odnosi se na odvojeno prikupljanje 40,0 % mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada. Za praćenje ostvarenja navedenog cilja potrebno je, osim količine odvojeno prikupljenog biootpada, utvrditi i masu proizvedenog biootpada. Prema godišnjim izvješćima Ministarstva o komunalnom otpadu, udjel biootpada u miješanom komunalnom otpadu na razini Republike Hrvatske iznosi 37,06 %, a izračunan je na temelju utvrđenog sastava miješanog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj, uzimajući u obzir sljedeće sastavnice: kuhinjski otpad (30,93 %), vrtni otpad (5,68 %) te koža i kosti (0,45 %). Revizijom je utvrđeno da Društvo nije uspostavilo odvojeno prikupljanje biootpada. Također, Društvo u 2019. i 2020. nije obavljalo analizu sastava komunalnog otpada na temelju koje bi se utvrdila ukupna količina proizvedenog biootpada, odnosno udjel eventualno odvojeno prikupljenog biootpada u ukupnoj količini proizvedenog biootpada, zbog čega bi bilo onemogućeno praćenje ostvarenja navedenog cilja i u slučaju da je odvojeno prikupljanje biootpada uspostavljeno.

U vezi s ciljem odlaganja na odlagališta manje od 25,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada, prema podacima Društva, odlaganjem na odlagalište u 2019. zbrinuto je 5 553,440 t ili 99,7 % ukupno sakupljenog komunalnog otpada u okviru javne usluge u Gradu Gospiću, dok je 17,940 t ili 0,3 % ukupno sakupljenog komunalnog otpada predano na oporabu. U 2020. odlaganjem na odlagalište zbrinuto je svih 5 722,240 t ukupno sakupljenog komunalnog otpada u okviru javne usluge.

Jedna od mjera za ostvarenje cilja odlaganja na odlagališta manje od 25,0 % mase proizvedenog komunalnog otpada je i praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu. Prema odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom, udjel biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu određuje se analizom komunalnog otpada ili primjenom udjela propisanih Pravilnikom. S obzirom na to da Društvo u 2019. i 2020. nije obavljalo analizu komunalnog otpada, udjel biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu određuje se primjenom propisanog udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu, koji iznosi 65,0 %. Primjenom propisanog udjela, udjel biorazgradivog komunalnog otpada u miješanom komunalnom otpadu prikupljenom u okviru javne usluge u Gradu Gospiću u 2019. iznosi 3 609,740 t, od čega je odvojeno prikupljeno 17,170 t ili 0,5 %, dok u 2020. navedeni udjel iznosi 3 719,460 t, a odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, pa tako ni biorazgradivog komunalnog otpada, nije evidentirano. Odvojeno prikupljeni biorazgradivi komunalni otpad u 2019., u količini od 17,170 t, odnosi se na papir i karton.

U vezi s ciljem koji se odnosi na provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti, Društvo kontinuirano provodi edukacije građana o pravilnom postupanju s otpadom s naglaskom na sprječavanje nastanka otpada i pravilno odvajanje otpada u kućanstvima.

S obzirom na to da iz navedenih podataka proizlazi da se u Gradu Gospiću ne ostvaruju u dovoljnoj mjeri utvrđeni ciljevi za unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom koji se odnose na smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada, odvojeno prikupljanje proizvedenog komunalnog otpada i biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada te na smanjenje mase proizvedenog komunalnog otpada koja se odlaže na odlagališta, Državni ured za reviziju je mišljenja da su za ostvarenje utvrđenih ciljeva potrebna daljnja ulaganja u opremu i infrastrukturu za odvojeno prikupljanje, razvrstavanje, oporabu i zbrinjavanje komunalnog otpada te provedba drugih mjera utvrđenih planovima gospodarenja otpadom, što je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Planom gospodarenja otpadom Grada Gospića, na čijem području Društvo pruža javnu uslugu, utvrđene su mjere i aktivnosti za postizanje utvrđenih ciljeva na državnoj razini. Prema navedenom Planu Društvo je za pojedine mjere određeno kao nositelj ili sunositelj provedbe. Društvo je predstavničkom tijelu Grada Gospića podnijelo izvješća o radu za 2019. i 2020. Izvješća sadrže podatke o Društvu, podatke o pružanju javne usluge i podatke o obavljanju drugih djelatnosti. Prema navedenim izvješćima, aktivnosti Društva u okviru javne usluge tijekom 2019. i 2020. odnosile su se na prikupljanje komunalnog otpada kod korisnika usluge i putem spremnika na javnim površinama, na prijevoz prikupljenog otpada do oporabitelja, odnosno do odlagališta otpada te na zbrinjavanje otpada odlaganjem. Za obavljanje navedenih aktivnosti Društvo raspolaže s devet specijaliziranih vozila za sakupljanje i prijevoz komunalnog otpada, dva radna stroja za manipuliranje otpadom te drugom potrebnom opremom za rad Društva. Također, Društvo aktivno sudjeluje u organizaciji dodjele korisnicima javne usluge 7 120 spremnika za odvojeno prikupljanje reciklabilnog komunalnog otpada, koje je Grad Gospić nabavio tijekom 2020. putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond).

Državni ured za reviziju preporučuje i nadalje provoditi aktivnosti i mjere za koje je Društvo određeno kao nositelj ili sunositelj provedbe, kako bi se postigli ciljevi utvrđeni Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planom gospodarenja otpadom Grada Gospića na čijem području obavlja javnu uslugu.

Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada

Prema zakonskim odredbama o gospodarenju otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, koje se odnose na sakupljanje, pripremu, uporabu i zbrinjavanje otpada, obavljaju se na temelju dozvole za gospodarenje otpadom i elaborata gospodarenja otpadom, koji je njezin sastavni dio. O zahtjevu za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom, osim djelatnosti koje uključuju gospodarenje opasnim otpadom, korištenje otpada kao goriva ili za dobivanje energije na drugi način i spaljivanje otpada na kopnu, rješava nadležno tijelo županije. Dozvolom za gospodarenje otpadom određuje se osoba kojoj se dozvola izdaje, djelatnosti i postupci za koje se izdaje, lokacija gospodarenja otpadom, vrste i količine otpada, mjere postupanja s otpadom te druge mjere gospodarenja otpadom, dok se elaboratom gospodarenja otpadom dokazuje ispunjavanje tehničkih i tehnoloških uvjeta za gospodarenje otpadom. Osoba koja je ishodila dozvolu za gospodarenje otpadom upisuje se u propisane očevidnike, odnosno evidenciju koja sadrži podatke o osobama koje obavljaju djelatnost prijevoza otpada, posredovanja u gospodarenju otpadom, trgovanja otpadom i sakupljanja otpada u reciklažnom dvorištu.

Društvo je u svibnju 2016. nadležnom županijskom tijelu podnijelo zahtjev za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom, ali tražena dozvola nije izdana te je rješenjem Državnog inspektorata iz listopada 2020. Društvu izrečena zabrana odlaganja otpada na odlagalište Rakitovac, s obrazloženjem da se obavlja bez dozvole za gospodarenje otpadom. Društvo je protiv rješenja o zabrani izjavilo žalbu Ministarstvu, koje je rješenjem iz ožujka 2021. žalbu prihvatilo te poništilo rješenje Državnog inspektorata i obustavilo postupak kojim se Društvu zabranjuje odlaganje otpada na odlagalište Rakitovac, jer ne postoje pravne pretpostavke za vođenje tog postupka. Rješenje Ministarstva obrazlaže se time da odlagalište Rakitovac ispunjava uvjete za nastavak rada do popunjavanja kapaciteta, da je njegovo korištenje projektirano do otvaranja Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje, koji se gradi na području Zadarske županije i koji će, nakon izgradnje, preuzimati komunalni otpad s područja Zadarske i južnog dijela Ličko-senjske županije, te da se mjera zabrane odlaganja otpada može izreći jedino nakon puštanja u rad navedenog Centra, s obzirom na to da je gospodarenje otpadom od interesa za Republiku Hrvatsku, a da njegovo funkcioniranje i učinkovitost osigurava Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo propisivanjem mjera gospodarenja otpadom.

Društvo je upisano u očevidnik prijevoznika otpada i očevidnik posrednika u gospodarenju otpadom, ali ne i u očevidnik reciklažnih dvorišta, iako je osigurano funkcioniranje mobilnog reciklažnog dvorišta na području pružanja javne usluge, o čemu su podaci objavljeni na mrežnim stranicama Društva. Prema odredbama članka 47. Zakona o gospodarenju otpadom, u evidenciju prijevoznika otpada, posrednika otpadom, trgovaca otpadom i reciklažnih dvorišta upisuje se osoba koja na propisani način podnese zahtjev za upis te je dužna, u svrhu održavanja ažurnih podataka u evidenciji odnosno očevidniku, jednom godišnje potvrditi namjeru obavljanja djelatnosti u narednoj godini, popunjavanjem propisanog obrasca o statusu obavljanja djelatnosti u očevidniku.

Način potvrđivanja namjere obavljanja djelatnosti u narednoj godini određen je Uputom o produženju upisa u očevidnik, objavljenom na mrežnim stranicama Ministarstva¹. Prema podacima iz očevidnika prijevoznika otpada i očevidnika posrednika u gospodarenju otpadom, Društvo je tijekom 2022. potvrdilo namjeru obavljanja navedenih djelatnosti u narednoj godini, a sljedeći rok za ažuriranje podataka u očevidnicima je u ožujku 2023.

Državni ured za reviziju nalaže podnijeti zahtjev za upis Društva u očevidnik odnosno evidenciju reciklažnih dvorišta te i nadalje jednom godišnje potvrđivati namjeru obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom, za koje takva namjera postoji, upisom propisanih podataka u pripadajući očevidnik u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Uputom o produženju upisa u očevidnik.

U skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koji je bio na snazi do srpnja 2021., Gradsko vijeće Grada Gospića je odlukom o načinu pružanja javne usluge iz siječnja 2018. odredilo da će davatelj javne usluge na njegovu području biti Društvo. Prema navedenoj odluci, Društvo je pružanjem javne usluge dužno osigurati korisnicima javne usluge odvojenu primopredaju miješanog, reciklabilnog, problematičnog i glomaznog komunalnog otpada. Biorazgradivi komunalni otpad prikuplja se, do daljnega, zajedno s miješanim komunalnim otpadom putem istog spremnika. Društvo je korisnicima javne usluge dužno pružiti uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, reciklabilnog komunalnog otpada i glomaznog otpada (jednom godišnje u količini do 2 m³) na obračunskom mjestu kod korisnika javne usluge, uslugu prikupljanja reciklabilnog komunalnog otpada putem spremnika na javnim površinama te uslugu preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu. Cijena javne usluge obračunava se za količinu predanog miješanog komunalnog otpada, a kao kriterij količine otpada određen je volumen spremnika miješanog komunalnog otpada dodijeljenog korisniku javne usluge, izražen u litrama, i broj pražnjenja spremnika u obračunskom razdoblju od jednog mjeseca.

Komunalni otpad kod korisnika javne usluge prikuplja se u pojedinačnim ili zajedničkim standardiziranim spremnicima. Zajedničko korištenje spremnika primjenjuje se kada više korisnika stanuje na istoj adresi te ima isto obračunsko mjesto, što je slučaj kod višestambenih i stambeno-poslovnih zgrada. Društvo je korisnicima javne usluge dužno osigurati spremnike za primopredaju miješanog komunalnog otpada, biootpada i reciklabilnog komunalnog otpada, a spremnici se dodjeljuju dostavom pojedinačnih i zajedničkih spremnika na obračunsko mjesto kod korisnika javne usluge ili izravnim ustupanjem pojedinačnih spremnika korisnicima u poslovnom prostoru Društva. Miješani komunalni otpad u kućanstvima i poslovnim subjektima prikuplja se u spremnicima zelene boje, otpadni papir u spremnicima plave boje, otpadna plastika u spremnicima žute boje, dok su za prikupljanje biootpada predviđeni spremnici smeđe boje. Korisnicima javne usluge dodjeljuju se spremnici volumena 120 l, 240 l i 1 100 l te vreće za prikupljanje komunalnog otpada volumena 60 l, 80 l i 100 l, ovisno o broju članova kućanstva, površini, vrsti i načinu korištenja nekretnine, odnosno broju zaposlenih, površini poslovnog prostora i vrsti djelatnosti. Korisnicima koji to zatraže i imaju uvjete za kompostiranje biootpada iz biorazgradivog komunalnog otpada, predviđena je dodjela kompostera, u skladu s mogućnostima Društva. Ovisno o količini, učestalost preuzimanja otpada na obračunskom mjestu kod korisnika javne usluge je najmanje jednom tjedno za miješani komunalni otpad te najmanje jednom mjesečno za otpadni papir.

---

¹ <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-procjenu-utjecaja-na-okolis-i-odrzivo-gospodarenje-otpadom-1271/gospodarenje-otpadom/ocevidnici-i-evidencije/7589>

Za prikupljanje reciklabilnog komunalnog otpada putem spremnika na javnim površinama predviđeni su spremnici plave boje za otpadni papir, žute boje za plastičnu i metalnu ambalažu, zelene boje za staklenu ambalažu i bijele boje za tekstile. Društvo i Grad Gospić dužni su na svojim mrežnim stranicama objaviti i ažurno održavati popis lokacija spremnika za prikupljanje reciklabilnog komunalnog otpada postavljenih na javne površine, tzv. zelenih otoka.

Uz navedene odredbe, odluka Grada Gospića o načinu pružanja javne usluge iz siječnja 2018. sadrži i odredbe o području pružanja javne usluge, određivanju cijene javne usluge, načinu određivanja udjela korisnika usluge u slučaju kad koriste zajednički spremnik, općim uvjetima ugovora o korištenju javne usluge zaključenih između Društva i korisnika javne usluge, ugovornoj kazni, načinu podnošenja prigovora i postupanju po prigovoru te druge odredbe o načinu pružanja javne usluge. Gradsko vijeće Grada Gospića donijelo je u siječnju 2022. novu odluku o načinu pružanja javne usluge na svom području, kojom je određeno da će davatelj javne usluge i dalje biti Društvo, a odredbe nove odluke usklađene su s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom, koji je na snazi od srpnja 2021. U odnosu na prethodno razdoblje, Društvo je odredbama nove odluke o načinu pružanja javne usluge iz siječnja 2022. propisana obveza osiguravanja spremnika za biootpad volumena 120 l te preuzimanja biootpada kod korisnika javne usluge odvojeno od miješanog komunalnog otpada.

Društvo pruža javnu uslugu u Gradu Gospiću, koji se nalazi na području Ličko-senjske županije, površine je 966,64 km² i obuhvaća 50 naselja s 12 745 stanovnika, prema popisu iz 2011. Koncem 2020. javnu uslugu koristilo je 3 870 korisnika na isto toliko obračunskih mjesta s ukupno 5 520 spremnika za prikupljanje komunalnog otpada. Na javnim površinama bilo je postavljeno 320 spremnika za odvojeno prikupljanje reciklabilnog komunalnog otpada. Prema podacima Društva iz svibnja 2022., broj korisnika javne usluge i obračunskih mjesta povećan je na 4 134, a za sakupljanje komunalnog otpada kod korisnika javne usluge korišteno je 8 808 spremnika. Odvojeno prikupljanje biootpada nije uspostavljeno.

Prema obrazloženju Društva, u vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2022.) svim korisnicima javne usluge dodjeljuju se spremnici za odvojeno prikupljanje reciklabilnog komunalnog otpada, nabavljeni putem Fonda. Nabavljeno je ukupno 7 120 spremnika za prikupljanje reciklabilnog komunalnog otpada, a nabavljena količina spremnika dostatna je za sve korisnike javne usluge. Za prikupljanje reciklabilnog komunalnog otpada putem spremnika na javnim površinama, koncem 2021. korišteni su spremnici smješteni na 55 lokacija (zelenih otoka), od čega se 25 lokacija nalazi u naselju Gospić, a 30 u drugim gradskim naseljima. Spremnici kod korisnika usluge i na javnim površinama označeni su propisanim oznakama koje sadrže naziv Društva te naziv i uputu o otpadu koji se sakuplja putem pojedinog spremnika.

Državni ured za reviziju preporučuje, u suradnji s Gradom Gospićem, poduzeti aktivnosti kako bi se korisnicima javne usluge osigurali spremnici za odvojeno prikupljanje biootpada, u skladu s odredbama Odluke o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Gospića.

Preuzeti komunalni otpad u okviru javne usluge Društvo prevozi na odlagalište Rakitovac, gdje se, nakon provjere prateće dokumentacije, važe, istovaruje i pregledava te se predaje na oporabu ili zbrinjava odlaganjem na odlagalište.

Prema podacima Društva, u 2019. preuzeto je 17,940 t odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, a odnosi se na 17,170 t papira i kartona (ključni broj otpada 20 01 01) i 0,770 t odbačene električne i elektroničke opreme koja sadrži opasne komponente (20 01 35), dok u 2020. nije evidentirano odvojeno prikupljanje komunalnog otpada. Odvojeno prikupljeni reciklabilni komunalni otpad u 2019. predan je oporabiteljima, koji su ga bili spremni preuzeti jedino bez naknade te prihodi od otkupa reciklabilnog komunalnog otpada nisu ostvareni.

Preuzeti miješani komunalni otpad zbrinjava se odlaganjem na pripadajuću plohu odlagališta, nakon čega se zbija i prekriva slojem inertnog materijala (zemlja, usitnjeni građevinski otpad i slično), korištenjem radnog stroja kompaktora. Prema podacima Društva, otpad se na odlagalište Rakitovac odlaže od 1992., ukupna površina odlagališta iznosi 43 ha, odloženi otpad zauzima površinu od 24 ha i prosječne je visine 2,5 m, a do konca 2020. odloženo je ukupno 121 385,280 t komunalnog otpada.

Prema Odluci o redoslijedu i dinamici zatvaranja odlagališta (Narodne novine 3/19 i 17/19) i dokumentu pod nazivom Dinamika zatvaranja odlagališta neopasnog otpada na području Republike Hrvatske, objavljenom na mrežnim stranicama Ministarstva², odlagalište Rakitovac nastavlja s radom do popunjavanja kapaciteta, odnosno do otvaranja Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje koji se gradi na području Grada Benkovca u Zadarskoj županiji i koji će, nakon izgradnje, preuzimati komunalni otpad s područja Zadarske i južnog dijela Ličko-senjske županije, nakon čega će se odlagalište Rakitovac zatvoriti.

– Odvojeno prikupljanje komunalnog otpada putem reciklažnih dvorišta

U skladu s odlukom Grada Gospića o načinu pružanja javne usluge, korisnicima javne usluge omogućeno je odvojeno prikupljanje komunalnog otpada i putem reciklažnog dvorišta. Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina opasnog komunalnog otpada, reciklabilnog komunalnog otpada i drugih propisanih vrsta otpada, dok je mobilno reciklažno dvorište pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju propisanih vrsta otpada. Odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom propisano je 49 vrsta otpada koje se moraju zaprimiti u reciklažno dvorište, od čega se 33 vrste odnose na komunalni otpad.

Prema zakonskim odredbama, jedinica lokalne samouprave koja ima 3 000 stanovnika ili manje, a nema reciklažno dvorište, dužna je osigurati dostupnost mobilnog reciklažnog dvorišta na svom području. Jedinica koja ima više od 3 000 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište ili mobilno reciklažno dvorište te još po jedno reciklažno dvorište na svakih idućih 25 000 stanovnika. Jedinica koja ima više od 100 000 stanovnika dužna je osigurati najmanje četiri reciklažna dvorišta te još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika. U naseljima bez reciklažnog dvorišta jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati dostupnost mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svakih 90 dana. Više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko mobilno reciklažno dvorište.

Na području na kojem Društvo pruža javnu uslugu osigurana je naizmjenična dostupnost mobilnog reciklažnog dvorišta na jedanaest lokacija, prema rasporedu koji se objavljuje na mrežnim stranicama Društva³. U mobilnom reciklažnom dvorištu sakupljaju se propisane vrste otpada, a odvojeno prikupljeni otpad predaje se na postupke oporabe.

² <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/otpad/strategije-planovi-i-programi-1274/1274>

³ <https://komunalac-gospic.hr/obavijest-o-prikupljanju-otpada-putem-mobilnog-reciklaznog-dvorista/>

Prema odredbama članka 65. Zakona o gospodarenju otpadom i članka 18. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, Fond financira troškove odvojenog prikupljanja reciklabilnog komunalnog otpada kod korisnika javne usluge i troškove preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu koji se pretežito odnose na otpadnu ambalažu iz sredstava prikupljenih naplatom naknade gospodarenja otpadom, a financiranje se obavlja na temelju sporazuma odnosno ugovora između Fonda i davatelja javne usluge kojim se određuju uvjeti sakupljanja i predaje reciklabilnog komunalnog otpada.

Društvo nije zaključilo sporazum odnosno ugovor s Fondom o financiranju troškova odvojenog prikupljanja reciklabilnog komunalnog otpada kod korisnika javne usluge i troškove preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu, a navedeni troškovi u 2019. i 2020. financirani su iz cijene javne usluge.

Državni ured za reviziju preporučuje zatražiti od Fonda zaključivanje sporazuma odnosno ugovora o financiranju troškova odvojenog prikupljanja reciklabilnog komunalnog otpada kod korisnika javne usluge i troškova preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu, kako bi Društvo ostvarilo pravo na dio namjenskih sredstava prikupljenih naplatom naknade gospodarenja otpadom koju obveznici uplaćuju na račun Fonda, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom.

Prema odredbama članka 104. Zakona o gospodarenju otpadom i članka 18. Pravilnika o gospodarenju otpadom, osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je sudjelovati u sustavu povratne naknade preuzimanjem otpada obuhvaćenog navedenim sustavom, isplaćivanjem iznosa povratne naknade potrošaču te predajom preuzetog otpada ovlaštenoj osobi u sustavu gospodarenja posebnim kategorijama otpada, a preuzimanje i predaja otpada, tehnički uvjeti postupanja s otpadom te pravo na naknadu za troškove preuzimanja i predaje otpada uređuju se ugovorom s Fondom. Prema procedurama za sklapanje ugovora s Fondom iz listopada 2021., objavljenim na mrežnim stranicama Fonda⁴, upravitelji reciklažnih dvorišta moraju na lokaciji reciklažnog dvorišta imati elektroničku blagajnu, s mogućnošću ispisa prometa isplaćenog iznosa povratne naknade za otpadnu ambalažu od pića po vrsti otpadnog materijala, i skladišni prostor za odvojeno skladištenje otpadne ambalaže od pića po vrsti ambalažnog materijala i načinu preuzimanja, koji onemogućava neovlašteni pristup i otuđenje otpadne ambalaže, te osigurati skladištenje otpadne ambalaže tako da bude zaštićena od utjecaja atmosferilija.

Prema obrazloženju, Društvo raspolaže i upravlja samo mobilnim reciklažnim dvorištem i nema odgovarajući skladišni prostor za odvojeno skladištenje otpadne ambalaže te nije u mogućnosti ispuniti propisane uvjete za sudjelovanje u sustavu povratne naknade.

Državni ured za reviziju mišljenja je da je potrebno napraviti analizu uvođenja sustava povratne naknade kojom bi se utvrdili svi troškovi uvođenja sustava s najpovoljnijim modelom prihvata otpada (ručni ili automatski prihvati otpadne ambalaže) koji uključuje i analizu tehničkih preduvjeta u reciklažnim dvorištima. Zahtjev Fondu za zaključivanje ugovora za sudjelovanje u sustavu povratne naknade potrebno je predati nakon što se provede analiza i osiguraju tehnički preduvjeti sudjelovanja u sustavu povratne naknade.

---

⁴ https://www.fzoeu.hr/UserDocImages/Gospodarenje%20otpadom/1734_001.pdf?vel=302210

Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom

Prema odredbama članka 65. Zakona o gospodarenju otpadom, pružanje javne usluge financira se iz sredstava prikupljenih naplatom cijene javne usluge i ugovorne kazne, a mogu se financirati iz proračuna jedinice lokalne samouprave i iz drugih izvora.

– Cijena javne usluge

Prema odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, cijena javne usluge plaća se radi pokrića troškova pružanja javne usluge, a njezinu strukturu čini cijena za količinu predanog miješanog komunalnog otpada i cijena obvezne minimalne javne usluge. Kriterij obračuna količine predanog miješanog komunalnog otpada je volumen spremnika za miješani komunalni otpad izražen u litrama i broj pražnjenja spremnika u obračunskom razdoblju ili masa predanog miješanog komunalnog otpada u obračunskom razdoblju izražena u kilogramima, a iznos cijene za količinu predanog miješanog komunalnog otpada obračunava se umnoškom jedinične cijene za pražnjenje volumena spremnika za miješani komunalni otpad ili jedinične cijene za masu preuzetog miješanog komunalnog otpada, u skladu s cjenikom, broja pražnjenja spremnika za miješani komunalni otpad ili mase preuzetog miješanog komunalnog otpada i udjela korisnika javne usluge u korištenju spremnika, pri čemu udjel korisnika koji samostalno koristi spremnik iznosi jedan, dok kod zajedničkog korištenja spremnika zbroj udjela svih korisnika mora iznositi jedan. Davatelj javne usluge dužan je uspostaviti i voditi digitalnu evidenciju o preuzetom komunalnom otpadu u skladu s odredbama članka 17. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom.

Cijena obvezne minimalne javne usluge određuje se radi ekonomski održivog poslovanja te sigurnosti, redovitosti i kvalitete pružanja javne usluge, kako bi sustav sakupljanja komunalnog otpada mogao ispuniti svoju svrhu, i jedinstvena je na području pružanja javne usluge za korisnike javne usluge razvrstane u kategoriju kućanstva, odnosno za korisnike razvrstane u kategoriju koja nije kućanstvo (poslovni subjekti). Omjer cijene za količinu predanog miješanog komunalnog otpada i cijene obvezne minimalne javne usluge mora biti odmjeran tako da se osigura obavljanje javne usluge na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način, izbjegavajući neopravdano visoke troškove, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i javnosti rada i načelom prema kojem onečišivač plaća, kako bi se osiguralo i poticalo odvojeno sakupljanje otpada. Cijena javne usluge mora poticati korisnika da predaje biootpad, reciklabilni komunalni otpad, glomazni otpad i opasni komunalni otpad odvojeno od miješanog komunalnog otpada te da, kad je to primjenjivo, kompostira biootpad. Ovisno o kriteriju obračuna količine predanog miješanog komunalnog otpada, jedinična cijena za pražnjenje volumena spremnika miješanog komunalnog otpada ili jedinična cijena za masu preuzetog miješanog komunalnog otpada, uz cijenu obvezne minimalne javne usluge, određuje se cjenikom koji donosi davatelj javne usluge, uz suglasnost jedinice lokalne samouprave na koju se cjenik odnosi.

U skladu s odlukom Grada Gospića o načinu pružanja javne usluge iz siječnja 2018., Društvo je u rujnu 2019. donijelo cjenik javne usluge prema kojem je kriterij obračuna količine predanog miješanog komunalnog otpada volumen spremnika miješanog komunalnog otpada izražen u litrama i broj pražnjenja spremnika u obračunskom razdoblju od jednog mjeseca te je iskazana jedinična cijena za pražnjenje volumena spremnika miješanog komunalnog otpada i cijena obvezne minimalne javne usluge u obračunskom razdoblju. Jedinična cijena za pražnjenje volumena spremnika miješanog komunalnog otpada određena je prema volumenu spremnika u kojima se prikuplja miješani komunalni otpad i jednaka je za istovrsne spremnike na čitavom području pružanja javne usluge.

Cijena obvezne minimalne javne usluge određena je u različitim iznosima, ovisno o volumenu spremnika u kojima se prikuplja miješani komunalni otpad. Za kućanstva su predviđeni pojedinačni spremnici volumena 120 i 240 l i zajednički spremnici volumena 1 100 l, a za poslovne subjekte spremnici volumena od 120 l do 4 400 l, ovisno o vrsti djelatnosti koju obavljaju i površini poslovnog prostora koji koriste za njezino obavljanje.

Uvidom u račune za javnu uslugu izdane korisnicima javne usluge, utvrđeno je da Društvo i u vrijeme obavljanja revizije (travanj 2022.) javnu uslugu obračunava i naplaćuje na temelju prijašnjeg cjenika, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2017. uz suglasnost Grada Gospića, prema kojem cijena javne usluge nije strukturirana tako da sadrži cijenu za količinu predanog miješanog komunalnog otpada i cijenu obvezne minimalne javne usluge nego se za kućanstva obračunava i naplaćuje prema broju njihovih članova, a za poslovne subjekte prema volumenu zaduženog spremnika izraženog u litrama, čime se cijena javne usluge ne obračunava na propisani način.

Uvjeti za obračunavanje i naplatu cijene za količinu predanog miješanog komunalnog otpada na području pružanja javne usluge djelomično su ispunjeni dodjeljivanjem spremnika za prikupljanje miješanog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada korisnicima javne usluge, osiguravanjem područja unutar poslovnog prostora Društva u kojem se spremnici za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisnicima javne usluge, osiguravanjem spremnika za odvojeno prikupljanje reciklabilnog komunalnog otpada na javnim površinama, osiguravanjem mobilnog reciklažnog dvorišta i donošenjem cjenika kojim je cijena javne usluge strukturirana tako da sadrži cijenu za količinu predanog miješanog komunalnog otpada i cijenu obvezne minimalne javne usluge, te da će u potpunosti biti ispunjeni osiguravanjem spremnika za odvojeno prikupljanje biootpada i reciklabilnog komunalnog otpada svim korisnicima javne usluge i uspostavom i vođenjem digitalne evidencije o preuzetom komunalnom otpadu. U skladu s odredbom članka 76. Zakona o gospodarenju otpadom, na području pružanja javne usluge treba primijeniti jedinstvenu cijenu obvezne minimalne javne usluge (fiksni dio cijene javne usluge) za kućanstva, odnosno za poslovne subjekte, tako da se dio troškova obavljanja javne usluge, koji se trebaju podmirivati iz cijene obvezne minimalne javne usluge, ravnomjerno rasporedi na sva kućanstva, odnosno poslovne subjekte, koji koriste javnu uslugu. Uvođenjem cijene za količinu predanog miješanog komunalnog otpada u strukturu cijene javne usluge, odnosno njezinim obračunavanjem i naplaćivanjem, osigurava se primjena načela prema kojem onečišćivač plaća, a korisnici javne usluge se potiču na predaju biootpada, reciklabilnog komunalnog otpada, problematičnog komunalnog otpada i glomaznog otpada odvojeno od miješanog komunalnog otpada te na kompostiranje biootpada, čime se uspostavlja sustav sakupljanja komunalnog otpada koji će osigurati smanjivanje količina miješanog komunalnog otpada i udjela biorazgradivog komunalnog otpada u miješanom komunalnom otpadu, odnosno smanjivanje količina otpada koji se zbrinjava odlaganjem, što pridonosi postizanju planiranih ciljeva gospodarenja otpadom utvrđenih Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave s područja pružanja javne usluge.

Prema odredbama članka 178. Zakona o gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je donijeti odluku o načinu pružanja javne usluge u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do 31. siječnja 2022. Davatelj javne usluge dužan je donijeti i novi cjenik javne usluge u roku od tri mjeseca od dana donošenja navedene odluke, odnosno do 30. travnja 2022.

Državni ured za reviziju preporučuje cijenu javne usluge odrediti, obračunavati i naplaćivati na način kojim se potiče odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, odnosno uvesti sustav odvoza i naplate koji omogućuje da se za manju količinu predanog miješanog komunalnog otpada plaća manja cijena javne usluge kako bi se potaknulo korisnike usluga na stvaranje manjih količina miješanog komunalnog otpada, kompostiranje otpada te odvajanje reciklabilnog otpada.

– Ugovorna kazna

Prema odredbama članka 72. Zakona o gospodarenju otpadom i članaka 3. i 4. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, ugovorna kazna je iznos određen odlukom o načinu pružanja javne usluge koji korisnik plaća u slučaju kad postupa protivno ugovoru o korištenju javne usluge, odnosno zakonskim odredbama kojima su propisane obveze korisnika javne usluge. Iznos ugovorne kazne za pojedino postupanje mora biti razmjernan troškovima uklanjanja njegovih posljedica, a najviše do godišnjeg iznosa cijene obvezne minimalne javne usluge obračunanog korisniku usluge. Kod zajedničkog korištenja spremnika, obvezu plaćanja ugovorne kazne, kad se ne utvrdi pojedinačna odgovornost, snose svi korisnici sukladno svojim udjelima u zajedničkom korištenju spremnika. Iznos ugovorne kazne iskazuje se na računu za javnu uslugu, kao zasebna stavka. Prema odredbi članka 136. Zakona o gospodarenju otpadom, nadzor nad primjenom zakonskih odredbi o gospodarenju otpadom u dijelu koji se odnosi na javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada, spaljivanje otpada od strane fizičkih osoba te na nepropisno skladištenje, ostavljanje, odbacivanje ili odlaganje otpada od strane fizičke osobe ili nepoznatih osoba, provode zaposlenici službe nadležne za komunalni red jedinice lokalne samouprave (komunalni redari).

Odlukom Grada Gospića o načinu pružanja javne usluge iz siječnja 2018., ugovorne kazne određene su u iznosima od 100,00 kn, za odlaganje otpada u nepripadajući spremnik, za rasipanje otpada oko spremnika, za postupanje s otpadom tako da se dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i uzrokuje neugodan miris, ako se Društvu ne omogući pristup spremnicima otpada i ako je onemogućeno njihovo pražnjenje te za nedostavljanje obavijesti o promjeni podataka bitnih za obavljanje javne usluge; 200,00 kn, ako se Društvu ne omogući označavanje spremnika; 250,00 kn, za uništenje ili oštećenje spremnika; 300,00 kn, za nepropisno postupanje s glomaznim otpadom, te 500,00 kn, za izbjegavanje korištenja propisane javne usluge te za prijavljivanje lažnih podataka bitnih za korištenje javne usluge. Postupanje protivno ugovoru utvrđuje ovlaštena osoba Društva fotodokumentacijom i izradom zapisnika. Za prvo kršenje ugovora o korištenju javne usluge, Društvo opominje korisnika pisanim putem, a nakon ponovnog kršenja ugovora obračunava mu i naplaćuje ugovornu kaznu. Radi utvrđivanja činjenica o postupanju protivno ugovoru o korištenju javne usluge i činjenica nužnih za obračun ugovorne kazne, Društvo je dužno postupati po prijavama komunalnih redara, razmotriti i ispitati prijave građana, uzimati izjave od korisnika javne usluge, svojih zaposlenika i trećih osoba, osigurati fotografiranje i/ili videosnimanje obračunskog mjesta kod korisnika javne usluge te koristiti tako prikupljene podatke, podatke iz evidencija o preuzetom komunalnom otpadu i drugih evidencija i sve druge dokaze o postupanju korisnika javne usluge za koje se obračunava i naplaćuje ugovorna kazna.

Prema odluci Grada Gospića o načinu pružanja javne usluge iz siječnja 2018., korisnici javne usluge imaju mogućnost podnošenja pisanih prigovora poštom, telefaksom ili elektroničkom poštom te osobno u prostorijama Društva, koje je dužno na prigovore odgovoriti u roku od osam dana. Društvo je dužno voditi i čuvati pisanu evidenciju prigovora korisnika javne usluge najmanje godinu dana od primitka prigovora. Rok za pisani prigovor na ispostavljeni račun je osam dana od primitka računa. Nakon njegova protoka bez podnošenja prigovora, smatra se da je obračun pravilan, a račun nesporan.

Nova odluka Grada Gospića o načinu pružanja javne usluge iz siječnja 2022. također sadrži odredbe o ugovornoj kazni i odredbe o načinu podnošenja prigovora i postupanja po prigovorima korisnika javne usluge. Odredbe o ugovornoj kazni sadrže opis postupanja koja su protivna ugovoru o korištenju javne usluge, odnosno zakonskim odredbama kojima su propisane obveze korisnika javne usluge te opis postupaka za njihovo utvrđivanje, ali ne iznose novčane kazne za pojedino postupanje protivno ugovoru o korištenju javne usluge.

Prema podacima Društva, u 2019., 2020. i 2021. nisu zaprimljene prijave o nepropisnom postupanju s komunalnim otpadom i nisu uzimane izjave od korisnika javne usluge, vlastitih zaposlenika i trećih osoba, nije osigurano fotografiranje i/ili videosnimanje obračunskih mjesta kod korisnika javne usluge niti su na drugi način prikupljeni i korišteni dokazi o postupanju protivno ugovorima o korištenju javne usluge, za koje se obračunava i naplaćuje ugovorna kazna, te ugovorne kazne nisu obračunavane ni naplaćivane.

Obračunavanjem i naplatom ugovorne kazne, zajedno s drugim mjerama gospodarenja otpadom, osigurava se pravilno postupanje s komunalnim otpadom, što također pridonosi uspostavi sustava sakupljanja komunalnog otpada koji će osigurati smanjivanje količina miješanog komunalnog otpada, odnosno smanjivanje količina otpada koji se zbrinjava odlaganjem, a time i postizanju planiranih ciljeva gospodarenja otpadom utvrđenih Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave s područja pružanja javne usluge.

Državni ured za reviziju preporučuje, u suradnji s Gradom Gospićem, odnosno njegovom službom nadležnom za komunalni red, poduzimati aktivnosti radi utvrđivanja činjenica o postupanju korisnika javne usluge protivno ugovoru o korištenju javne usluge, a koje se odnose na prikupljanje podataka i dokaza o postupanjima za koja se obračunava i naplaćuje ugovorna kazna, u skladu s odredbama ugovora o korištenju javne usluge i odlukama jedinica lokalne samouprave o načinu pružanja javne usluge, te prikupljene podatke i dokaze koristiti za obračun i naplatu ugovorne kazne, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom. Preporučuje se zatražiti od Grada Gospića dopunu odluke o načinu pružanja javne usluge, koja je na snazi od siječnja 2022., odredbama o iznosima novčane kazne za pojedino postupanje protivno ugovoru o korištenju javne usluge, kako bi Društvo moglo obračunavati i naplaćivati ugovornu kaznu korisnicima javne usluge za postupanja protivna ugovorima o korištenju javne usluge, odnosno zakonskim odredbama kojima su propisane obveze korisnika javne usluge, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom.

- Knjigovodstveno praćenje prihoda i rashoda od obavljanja javne usluge

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koji je bio na snazi u 2019. i 2020., bilo je propisano da davatelj javne usluge koji obavlja i drugu djelatnost mora osigurati knjigovodstveno vjerodostojno praćenje prihoda i rashoda djelatnosti i organizacijsko razdvajanje obavljanja djelatnosti. Prema odredbi članka 69., stavka 3. Zakona o gospodarenju otpadom, koji je stupio na snagu u srpnju 2021., davatelj javne usluge koji osim pružanja javne usluge obavlja i druge poslove dužan je voditi evidenciju prihoda i rashoda od javne usluge tako da ih je u svakom trenutku moguće utvrditi.

Prema odredbama članka 80. navedenog Zakona, davatelj javne usluge dužan je iz prihoda od naplate cijene javne usluge financirati samo troškove čija je svrha pružanje javne usluge uključujući troškove nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada, troškove prijevoza otpada koji se ne financiraju na temelju propisa kojima se uređuje financiranje prijevoza otpada, troškove obrade miješanog komunalnog otpada i biootpada, troškove koji su nastali radom reciklažnih dvorišta zaprimanjem bez naknade otpada nastalog u kućanstvu na području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno reciklažno dvorište, troškove prijevoza i obrade glomaznog otpada koji se prikuplja u okviru javne usluge i troškove vođenja propisanih evidencija i izvješćivanja u vezi s javnom uslugom.

Osim djelatnosti gospodarenja otpadom, Društvo obavlja komunalne djelatnosti održavanja javnih površina, građevina javne odvodnje oborinskih voda, groblja, čistoće javnih površina i javne rasvjete, pružanja usluga parkiranja na uređenim javnim površinama, usluga javnih tržnica na malo i usluga ukopa pokojnika i obavljanja dimnjačarskih poslova na području Grada Gospića te djelatnosti održavanja građevina u vlasništvu Grada Gospića i upravljanja stambenim zgradama na području Grada Gospića i Općine Karlobag.

Za potrebe sastavljanja Izvješća o radu davatelja javne usluge i za potrebe drugih izvješća, Društvo je za 2019. i 2020. sastavilo pregled prihoda od obavljanja javne usluge. Pregled rashoda od obavljanja javne usluge nije sastavljen.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim приходima i rashodima od djelatnosti gospodarenja otpadom u odnosu na ukupno ostvarene prihode i rashode Društva za 2019. i 2020.

Tablica broj 3

Ostvareni prihodi i rashodi od djelatnosti gospodarenja otpadom u odnosu na ukupno ostvarene prihode i rashode Društva za 2019. i 2020.

u kn

Redni broj	Djelatnost	2019.			2020.		
		Prihodi	Rashodi	Razlika prihoda i rashoda	Prihodi	Rashodi	Razlika prihoda i rashoda
	1	2	3	4 (2 - 3)	5	6	7 (5 - 6)
1.	Gospodarenje otpadom	4.954.746,00	4.895.431,00	59.315,00	4.839.476,00	4.644.584,00	194.892,00
2.	Druge djelatnosti Društva	6.964.142,00	6.872.431,00	91.711,00	7.537.354,00	7.234.147,00	303.207,00
3.	Ukupno	11.918.888,00	11.767.862,00	151.026,00	12.376.830,00	11.878.731,00	498.099,00
4.	Udjel prihoda i rashoda od gospodarenja otpadom u ukupnim приходima i rashodima u % (1./3. * 100)	41,6	41,6	-	39,1	39,1	-

Društvo vodi evidenciju prihoda tako da je prihode od javne usluge u svakom trenutku moguće utvrditi. Prema podacima iz tablice broj 3, udjel prihoda od gospodarenja otpadom u ukupnim приходima Društva iznosio je 41,6 % u 2019. i 39,1 % u 2020. U 2019. Društvo je ostvarilo dobit u iznosu od 151.026,00 kn, a u 2020. u iznosu od 498.099,00 kn.

U skladu s odredbama Zakona o računovodstvu (Narodne novine 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20), kojima se uređuje računovodstvo poduzetnika i koje su trgovačka društva dužna primjenjivati, evidencija rashoda vodi se na temelju unaprijed pripremljenih konta, koja u skladu s potrebama Društva, osiguravaju podatke za godišnje financijske izvještaje.

Međutim, takvo evidentiranje rashoda ne omogućava zasebno iskazivanje rashoda za obavljanje javne usluge te rashode za obavljanje javne usluge nije moguće utvrditi u svakom trenutku, što nije u skladu s odredbom članka 69., stavka 3. Zakona o gospodarenju otpadom. Stoga su rashodi od djelatnosti gospodarenja otpadom za 2019. i 2020. procijenjeni i iskazani u iznosu koji odgovara udjelu prihoda od gospodarenja otpadom u ukupnim prihodima Društva.

Državni ured za reviziju nalaže, uz evidenciju rashoda koja se vodi u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu, voditi i evidenciju rashoda od javne usluge tako da je u svakom trenutku moguće utvrditi troškove pružanja javne usluge uključujući troškove nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada, prijevoza otpada, obrade miješanog komunalnog otpada, biootpada i glomaznog otpada, troškove reciklažnih dvorišta i troškove vođenja propisanih evidencija i izvješćivanja u vezi s javnom uslugom, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.

Prema odredbama članka 69., stavka 4. Zakona o gospodarenju otpadom i članka 22. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, davatelj javne usluge dužan je do 31. ožujka tekuće godine, na propisanom obrascu koji Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama (dalje u tekstu: obrazac IRDJU), predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o radu davatelja javne usluge za prethodnu godinu te ga dostaviti Ministarstvu. Na temelju podataka iz obrazaca IRDJU i podataka prijavljenih u Registar onečišćavanja okoliša, Ministarstvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje godišnje izvješće o sustavu sakupljanja komunalnog otpada u obliku usporedne tablice s podacima svedenim na primjenjivu zajedničku mjeru za područja pružanja javne usluge i davatelje javne usluge po jedinicama lokalne samouprave u svrhu pregleda kvalitete, redovitosti i ekonomske učinkovitosti sustava sakupljanja komunalnog otpada. Društvo je za 2019. i 2020. predalo izvješća o radu davatelja javne usluge na obrascima IRDJU, u skladu s odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom

Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu

Prema zakonskim odredbama o gospodarenju otpadom, davatelj javne usluge dužan je voditi evidenciju o preuzetoj količini otpada od pojedinog korisnika usluge, osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je voditi evidenciju o komunalnom otpadu zaprimljenom u reciklažno dvorište, dok je osoba koja obavlja djelatnost gospodarenja otpadom dužna voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada, s podacima o nastanku, preuzimanju, prijevozu, predaji i obradi otpada, za svaku lokaciju na kojoj obavlja djelatnosti gospodarenja otpadom i za sve vrste otpada kojima gospodari, te navedene podatke unositi u elektronički Očevidnik o nastanku i tijeku otpada (dalje u tekstu: e-ONTO), koji se vodi putem računalne aplikacije Ministarstva. Način vođenja i dostave podataka u e-ONTO propisan je Pravilnikom o gospodarenju otpadom. Podatke unesene u e-ONTO Ministarstvo koristi za izradu odgovarajućih izvješća o gospodarenju otpadom u Republici Hrvatskoj.

Prema odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom, Očevidnik o nastanku i tijeku otpada vodi se tako da se prikupljanje i prijevoz otpada u sklopu obavljanja javne usluge evidentira u propisanom obrascu pod nazivom ONTO-P, dok se nastanak, predaja, preuzimanje i obrada prikupljenog otpada evidentira u propisanom obrascu pod nazivom ONTO. Obrazac ONTO-P vodi se kao jedinstveni dokument za kalendarsku godinu i vrstu otpada određenu odredbama Pravilnika o katalogu otpada, dok se obrazac ONTO vodi zasebno za kalendarsku godinu, lokaciju gospodarenja otpadom odnosno organizacijsku jedinicu i vrstu otpada.

Očevidnik o nastanku i tijeku otpada za prethodnu godinu mora biti zatvoren 15. ožujka tekuće godine i ne može se mijenjati. Svaku pošiljku otpada koja se prevozi i čija se primopredaja, između osoba koje obavljaju djelatnosti gospodarenja otpadom, obavlja unutar Republike Hrvatske prati dokument pod nazivom prateći list. Prateći list izrađuje se ispunjavanjem propisanog obrasca pod nazivom PL-O, u koji se unose propisani podaci o otpadu koji je predmet pošiljke i osobama uključenim u njegovo gospodarenje.

Društvo je u 2019. i 2020. vodilo Očevidnik o nastanku i tijeku otpada evidentiranjem propisanih podataka o prikupljenom i prevezenom komunalnog otpadu u sklopu obavljanja javne usluge u obrascima ONTO-P, odnosno o predaji i zbrinjavanju prikupljenog otpada u obrascima ONTO. Za prevezene pošiljke komunalnog otpada i pošiljke predane na uporabu ili na zbrinjavanje odlaganjem izrađeni su prateći listovi s propisanim podacima o otpadu koji je predmet pošiljke i osobama uključenim u njegovo gospodarenje. Podaci o otpadu uneseni su u e-ONTO.

Prema zakonskim odredbama o gospodarenju otpadom, aplikacija e-ONTO, zajedno s drugim propisanim aplikacijama za unos podataka iz izvješća o radu davatelja javne usluge, o provedbi propisanih ciljeva gospodarenja otpadom i stopama sakupljanja i recikliranja, o količinama, vrstama i tokovima otpada, o osobama koje gospodare otpadom i lokacijama na kojima se gospodari otpadom, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima u području gospodarenja otpadom i drugih podataka o gospodarenju otpadom, čini informacijski sustav gospodarenja otpadom koji vodi Ministarstvo korištenjem elektroničkih programskih rješenja koje omogućavaju mrežni unos, obradu i prikaz podataka, a služi u nadzoru provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i sastavni je dio informacijskog sustava zaštite okoliša, koji se vodi prema zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

Prema odredbama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša uspostavlja, vodi i održava Registar onečišćavanja okoliša (dalje u tekstu: ROO), kao skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš. Obvezni sadržaj i način vođenja ROO-a propisuje ministar nadležan za zaštitu okoliša pravilnikom. U siječnju 2022. na snagu je stupio Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 3/22), a njegovim stupanjem na snagu prestao je važiti Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 87/15), prema kojem je Društvo bilo obvezno postupati pri gospodarenju komunalnim otpadom tijekom 2019. i 2020.

Prema odredbama Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša, obveznici dostave podataka u ROO su i osobe koje u sklopu gospodarenja otpadom obavljaju djelatnosti sakupljanja i prijevoza otpada te odlaganja komunalnog otpada na odlagališta. Za pristup i vođenje ROO-a koristi se elektronička aplikacija koja omogućava mrežni unos, verifikaciju, pregled, analizu i razmjenu podataka pohranjenih u ROO-u, a obveznici su dužni dostaviti podatke o obavljanju djelatnosti sakupljanja otpada, javne usluge prikupljanja komunalnog otpada, djelatnosti trgovanja otpadom na malo i postupaka uporabe odnosno zbrinjavanja otpada, koji se pribavljaju iz aplikacije e-ONTO. Podaci o otpadu unose se u propisane obrasce SO – Sakupljanje otpada i OZO – Oporaba/zbrinjavanje otpada. Obrazac SO sastoji se od obrasca SO-1, u koji se unose podaci o otpadu sakupljenom u okviru javne usluge kod korisnika javne usluge i putem spremnika na javnim površinama, obrasca SO-2, u koji se unose podaci o otpadu sakupljenom izvan javne usluge, i obrasca SO-3, u koji se unose podaci o otpadu sakupljenom u okviru javne usluge u reciklažnim dvorištima, pri čemu se podaci o otpadu sakupljenom u mobilnim reciklažnim dvorištima unose u obrazac SO-3-1, a podaci o otpadu sakupljenom u reciklažnim dvorištima u obrazac SO-3-2.

U obrazac OZO unose se podaci o postupanju sa sakupljenim otpadom, odnosno o postupcima uporabe ili zbrinjavanja. Oporaba otpada je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u postrojenju ili u širem gospodarskom smislu, dok je zbrinjavanje otpada svaki postupak koji nije oporaba otpada, uključujući i postupak koji kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. Postupci zbrinjavanja otpada, označeni oznakama D 1 do D 15, i uporabe otpada, označeni oznakama R 1 do R 13, propisani su dodacima I. i II. Zakona o gospodarenju otpadom.

Društvo je u ROO dostavilo podatke o otpadu koji se unose u obrasce SO-1 i SO-2 te obrazac OZO, ali ne i podatke o otpadu sakupljenom u mobilnom reciklažnom dvorištu, koji se unose u obrazac SO-3-1, što je bilo obvezno učiniti s obzirom na to da je na području pružanja javne usluge osigurano funkcioniranje mobilnog reciklažnog dvorišta.

Državni ured za reviziju nalaže dostavljati podatke o otpadu u Registar onečišćavanja okoliša njihovim unošenjem u sve propisane obrasce, uključujući podatke o otpadu sakupljenom u mobilnom reciklažnom dvorištu koji se unose u obrazac SO-3-1, u skladu s odredbama Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša.

Prema podacima iz obrazaca SO-1, u okviru javne usluge sakupljeno je 5 571,380 t komunalnog otpada u 2019, odnosno 5 722,240 t komunalnog otpada u 2020. Od ukupne količine sakupljenog komunalnog otpada, u 2019. je 17,940 t ili 0,3 % upućeno na oporabu, a 5 553,440 t ili 99,7 % zbrinuto odlaganjem na odlagalište, dok je u 2020. svih 5 722,240 t sakupljenog komunalnog otpada zbrinuto odlaganjem na odlagalište. Podaci iz obrazaca SO-1 dani su u prilogu 1.

Prema podacima iz obrazaca OZO, u 2019. je sakupljeno 7 284,094 t otpada, od čega se 5 553,440 t ili 76,2 % odnosi na komunalni otpad, a 1 730,654 t ili 23,8 % na druge vrste otpada, dok je u 2020. sakupljeno 7 378,060 t otpada, od čega se 5 722,240 t ili 77,6 % odnosi na komunalni otpad, a 1 655,820 t ili 22,4 % na druge vrste otpada. Prema podacima iz obrazaca OZO, sav sakupljeni otpad u 2019. i 2020. zbrinut je odlaganjem na odlagalište.

Prema odredbama članka 25. Zakona o gospodarenju otpadom, koji je stupio na snagu u srpnju 2021., obveznik vođenja e-ONTO odgovara za unesene podatke, dužan ga je voditi ažurno, točno i potpuno, a podatke unositi odmah nakon svake nastale promjene stanja. Upute za vođenje e-ONTO objavljene su na mrežnoj stranici Ministarstva. Prema obavijesti na mrežnoj stranici sustava e-ONTO⁵, u vrijeme obavljanja revizije (travanj 2022.), obavljana je programska prilagodba mrežne aplikacije e-ONTO s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Pravilnika o gospodarenju otpadom, koji je stupio na snagu u srpnju 2020., nakon koje bi mrežna aplikacija trebala sadržavati sve zakonski propisane atribute u obrascima za unos podataka te su dane upute za postupanje u prijelaznom razdoblju. Prema odredbi članka 14. Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša, koji je stupio na snagu u siječnju 2022., obveznici dostave podataka u ROO odgovorni su za njihovu točnost, a dostavljeni podaci moraju biti potpuni, dosljedni i vjerodostojni.

---

⁵ <https://eonto.azo.hr/>

Nadzor postupanja s komunalnim otpadom

Prema zakonskim odredbama, gospodarenje otpadom, uz djelatnosti sakupljanja, prijevoza, uporabe i zbrinjavanja otpada, uključuje i nadzor nad obavljanjem navedenih djelatnosti, a mjere nadzora određuju se dozvolom za gospodarenje otpadom i elaboratom gospodarenja otpadom, koji je sastavni dio dozvole za gospodarenje otpadom.

Odredbama članaka 16. i 17. Pravilnika o gospodarenju otpadom, propisana je obveza provođenja upravljačkog nadzora obavljanja postupaka gospodarenja otpadom sukladno dozvoli za gospodarenje otpadom, osiguravanja vođenja evidencije te praćenja i provedbe plana postupanja u slučaju izvanrednih događaja, primjenjivanja uputa za rad iz elaborata gospodarenja otpadom i praćenja njihova provođenja, provođenja unutarnjeg nadzora provedbe mjera onemogućavanja pristupa neovlaštenim osobama i čišćenja rasutog ili razlivenog otpada te provođenja i nadgledanja vođenja Očevidnika o nastanku i tijeku otpada. Sustav upravljačkog nadzora sastoji se od kontrole tehnološkog procesa i pisanih uputa (hodogram aktivnosti) za njegovo obavljanje, u cilju osiguravanja provjere ispravnosti uređaja i opreme te obavljanja tehnološkog procesa na propisani način. S obzirom na to da Društvo, zbog ranije opisanog razloga, nema važeću dozvolu za gospodarenje otpadom, primjenjuju se mjere nadzora na temelju dosadašnje prakse u postupanju s komunalnim otpadom, u skladu s propisima o gospodarenju otpadom i zaštiti okoliša.

Prema obrazloženju Društva, upravljački nadzor postupanja s komunalnim otpadom osiguran je imenovanjem i postupanjem osoba odgovornih za upravljanje odlagalištem otpada i mobilnim reciklažnim dvorištem i evidentiranje i praćenje podataka o otpadu te izvještavanjem uprave Društva o obavljenim poslovima i provedenom upravljačkom nadzoru obavljenih poslova. Postupanjem odgovornih osoba osigurano je praćenje i provedba plana postupanja u slučaju izvanrednih događaja, nadzor provedbe mjera onemogućavanja pristupa neovlaštenim osobama i čišćenje rasutog ili razlivenog otpada te vođenje Očevidnika o nastanku i tijeku otpada. Donesene su pisane upute za obavljanje tehnoloških procesa u postupanju s komunalnim otpadom te se prati njihova provedba. Prate se izmjene i dopune zakonskih propisa o gospodarenju otpadom i zaštiti okoliša te se hodogrami aktivnosti usklađuju s njima. Uređajima i opremom koja se koristi u tehnološkim procesima postupanja s komunalnim otpadom upravljaju stručno osposobljeni zaposlenici te se redovito provjerava njihova ispravnost. Povremeno ovlaštene osobe provode ispitivanja ispravnosti radnih uređaja i opreme, o čemu se sastavljaju zapisnici.

U skladu s odredbama Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (Narodne novine 114/15, 103/18 i 56/19), na odlagalištu otpada organizirana je stalna čuvarska služba, na ulazu je postavljen natpis s nazivom, kategorijom i radnim vremenom odlagališta te kamera za video-nadzor ulaska i izlaska, istaknut je plan postupaka za slučaj izvanrednog događaja, odlagalište je ograđeno ogradom visine dva metra radi sprječavanja neovlaštenog pristupa, a uz ogradu je uređen protupožarni put i zelena površina. Odlagalište ima priključak na javnu cestu, osigurana je dovoljno velika površina za preuzimanje i provjeru dopremljenog otpada, kao i za parkiranje i okretanje dostavnih vozila, koja su opremljena mrežama i prekrivačima radi sprječavanja rasipanja otpada i širenja prašine i mirisa te se redovito provodi deratizacija i dezinfekcija, mjerenje odlagališnih plinova i analiza podzemnih i procjednih voda. Vozilo s otpadom na odlagalište ulazi preko vage, pri čemu se nadzire vrsta i količina dopremljenog otpada te provjerava prateća dokumentacija, odnosno njezina vjerodostojnost u odnosu na dopremljeni otpad. Uredno dopremljeni otpad upućuje se na zbrinjavanje odlaganjem, a u slučaju da podaci u pratećoj dokumentaciji ne odgovaraju vrsti i/ili količini dopremljenog otpada, otpad se ne preuzima.

U skladu s odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom, na mobilnom reciklažnom dvorištu istaknute su oznake koje sadrže podatke o reciklažnom dvorištu, njegovom upravitelju i radnom vremenu. Mobilno reciklažno dvorište opremljeno je odgovarajućim vrstama i brojem spremnika za odvojeno prikupljanje reciklabilnog komunalnog otpada i posebnih kategorija otpada koje se zaprimaju u reciklažno dvorište. Nakon što se prihvatni spremnici u reciklažnom dvorištu napune pripadajućom vrstom otpada, organizira se vaganje i prijevoz otpada do oporabitelja ili na odlagalište.

Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu provodi se vođenjem Očevidnika o nastanku i tijeku otpada, odnosno evidentiranjem podataka o prikupljanju i prijevozu otpada u sklopu obavljanja javne usluge i podataka o nastanku, predaji, preuzimanju i obradi prikupljenog otpada u propisanim obrascima, njihovim unošenjem u e-ONTO i izvještavanjem Grada Gospića o radu Društva.

Primjena propisa o gospodarenju otpadom i zaštiti okoliša podliježe inspekcijskom nadzoru, koji se provodi na temelju zakona kojima se uređuju gospodarenje otpadom, zaštita okoliša, zaštita od požara i druga područja. U 2019., 2020. i 2021. provedeni su inspekcijski nadzori gospodarenja otpadom i provedbe mjera zaštite od požara na odlagalištu otpada Rakitovac te nisu utvrđene bitne povrede propisa iz područja gospodarenja otpadom i zaštite od požara.

Društvo posjeduje certifikate o ispunjavanju međunarodnih standarda u području uspostave i održavanja sustava upravljanja kvalitetom i sustava upravljanja zaštitom okoliša, s rokom važenja do studenoga 2022. Ispunjavanjem navedenih standarda, Društvo u provedbi svojih poslovnih aktivnosti osigurava potrebnu razinu kvalitete djelovanja, u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša. Ispunjavanje navedenih standarda podrazumijeva poštovanje zakonskih propisa, redovito stručno osposobljavanje zaposlenika, zaštitu okoliša te ispunjenje očekivanja i zahtjeva korisnika usluga. Ispunjavanje standarda mjeri se provjerom zadovoljstva korisnika usluga, analizom uspješnosti obavljenih poslova, osposobljenošću zaposlenika i tehničkom opremljenošću za obavljanje poslovnih procesa te ostvarenim financijskim rezultatima. U okviru godišnjih postupaka recertifikacije, u 2019. i 2020. proveden je unutarnji i vanjski nadzor sustava upravljanja gospodarenjem otpadom te su za upravu Društva sastavljena izvješća o njegovu funkcioniranju, u kojima je ocijenjeno da je Društvo uspostavilo i da održava sustav upravljanja u skladu sa zahtjevima navedenih međunarodnih standarda.

Izobrazno-informativne aktivnosti

Planom gospodarenja otpadom Grada Gospića utvrđene su mjere za ostvarenje ciljeva gospodarenja komunalnim otpadom iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a koji se odnose na smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada, odvojeno prikupljanje proizvedenog komunalnog otpada i biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada te na smanjenje mase proizvedenog komunalnog otpada koja se odlaže na odlagališta. Jedna od utvrđenih mjera je provedba izobrazno-informativnih aktivnosti na educiranju i informiranju građana o pravilnom postupanju s otpadom, u cilju sprječavanja nastanka otpada i odvojenog prikupljanja reciklabilnog komunalnog otpada, a jedan od nositelja njezine provedbe je Društvo, kao davatelj javne usluge.

Prema podacima iz godišnjih izvješća o izvršenju Plana gospodarenja otpadom Grada Gospića, na području pružanja javne usluge u 2019. i 2020. proveden je projekt pod nazivom Za grad sa smiješkom u vrijednosti 532.352,00 kn, financiran sredstvima Grada Gospića, u visini 15,0 %, i Europske unije, u visini 85,0 % vrijednosti projekta. Cilj projekta je doprinijeti povećanoj stopi odvojenog prikupljanja otpada i smanjenju količine otpada koji se odlaže na odlagališta otpada, a sastojao se od provedbe aktivnosti na edukaciji i informiranju stanovnika svih uzrasta o sprječavanju nastanka otpada, pravilnom odvajanju otpada u kućanstvima, kućnom kompostiranju i ponovnoj upotrebi proizvoda. U sklopu projekta provedene su izobrazno-informativne aktivnosti koje se odnose na izradu i distribuiranje letaka, plakata i vodiča, emitiranje radijskih spotova te uspostavu mrežne stranice s informacijama, uputama i savjetima o pravilnom postupanju s otpadom. Održane su javne edukacijske tribine na kojima su građani educirani o važnosti sprječavanja nastanka otpada za smanjenje negativnog utjecaja otpada na okoliš i zdravlje ljudi i postizanje ekonomskih ušteda te važnosti recikliranja otpada, kao preduvjeta za postizanje kružnog gospodarstva, i njihovoj ulozi u ostvarenju željenih ciljeva u gospodarenju otpadom. Naglašena je važnost ponovnog korištenja proizvoda i produžavanja njihovog životnog vijeka u cilju postizanja modela kružnog gospodarstva u proizvodnji i potrošnji roba, radi očuvanja prirodnih resursa i smanjenja nastanka otpada. Građani su informirani o tome što je kompostiranje biootpada i educirani o načinu proizvodnje komposta i njegovoj upotrebi. Za djecu su organizirane radionice, kostimirani igrokazi i predstave te su tiskane edukativne slikovnice i bojanke na temu pravilnog postupanja s otpadom. Također je osigurana komunikacija s građanima putem mrežnih stranica Društva⁶ i elektroničke pošte.

Prema odredbama članaka 8., 15. i 16. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, jedinica lokalne samouprave i davatelj javne usluge dužni su na svojim mrežnim stranicama objaviti i ažurno održavati popis lokacija mobilnih reciklažnih dvorišta po naseljima, lokacija spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada postavljenih na javnoj površini i područja u kojima se spremnici za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisnicima javne usluge. Davatelj javne usluge dužan je putem sredstava javnog informiranja, mrežnih stranica, dostavom pisane obavijesti ili na drugi prikladan način osigurati pravovremenu informiranost korisnika javne usluge o zakonskim odredbama kojima se uređuje sustav sakupljanja komunalnog otpada, odredbama ugovora o korištenju javne usluge i pravnim posljedicama njihova nepoštivanja, na svojim mrežnim stranicama objaviti poveznice na mrežne stranice Narodnih novina na kojima su objavljeni propisi o gospodarenju otpadom, odluke jedinica lokalne samouprave o načinu pružanja javne usluge, cjenik javne usluge i obavijest o načinu podnošenja prigovora u vezi s obavljanjem javne usluge te korisnicima javne usluge u pisanom obliku ili putem mrežne stranice dostaviti obavijest o prikupljanju komunalnog otpada. Obavijest mora sadržavati plan s datumima i okvirnim vremenom primopredaje komunalnog otpada, lokaciju i radno vrijeme reciklažnog dvorišta, lokaciju, datum dostupnosti i radno vrijeme mobilnog reciklažnog dvorišta, plan s datumima preuzimanja glomaznog otpada u okviru javne usluge, lokacije spremnika za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada na javnoj površini, uputu o kompostiranju za korisnike javne usluge koji kompostiraju biootpad, uputu o postupanju s pojedinim vrstama komunalnog otpada, podatke za kontakt i način podnošenja zahtjeva i uputu za preuzimanje komunalnog otpada na zahtjev korisnika javne usluge.

Na mrežnim stranicama Društva⁷ objavljen je plan s datumima i vremenom preuzimanja komunalnog otpada kod korisnika javne usluge, osim za glomazni otpad, popis lokacija mobilnog reciklažnog dvorišta s naznakom radnog vremena i datuma dostupnosti na pojedinoj lokaciji.

---

⁶ <https://komunalac-gospic.hr/kontakti/>

⁷ <https://komunalac-gospic.hr/#>

Objavljena je i odluka Grada Gospića o načinu pružanja javne usluge i cjenik javne usluge. Uz navedene podatke i dokumente, navedene su i informacije o pojedinim vrstama komunalnog otpada, upute o postupanju s njima, osim za kompostiranje biootpada, i načinu preuzimanja te podaci za kontakt radi dobivanja dodatnih informacija o pružanju javne usluge.

Državni ured za reviziju nalaže na mrežnim stranicama Društva objaviti lokacije spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada postavljenih na javnoj površini, lokaciju područja u kojem se spremnici za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisnicima javne usluge, plan s datumima preuzimanja glomaznog otpada u okviru javne usluge, propise o gospodarenju otpadom i obavijest o načinu podnošenja prigovora u vezi s obavljanjem javne usluge, u skladu s odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom.

Prema odredbama članka 114. Zakona o gospodarenju otpadom, koji je stupio na snagu u srpnju 2021., jedinice lokalne samouprave dužne su godišnje osigurati provedbu informativnih aktivnosti u vezi s gospodarenjem otpadom na svom području, a osobito najmanje jednu javnu tribinu, te informativne publikacije o gospodarenju otpadom. Također su dužne, u sklopu svojih mrežnih stranica, uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice sa svim bitnim informacijama o gospodarenju otpadom na svom području te do 31. ožujka tekuće godine putem mrežne aplikacije dostaviti Ministarstvu godišnje izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti za prethodnu godinu.

Prema odredbama članka 129. Zakona o gospodarenju otpadom, podaci o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima i aplikacija za praćenje izobrazno-informativnih aktivnosti, zajedno s drugim propisanim podacima i aplikacijama, čine sadržaj informacijskog sustava gospodarenja otpadom, koji služi u nadzoru provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju preporučuje i nadalje provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te u budućem razdoblju uspostaviti suradnju s Gradom Gospićem radi provedbe informativnih aktivnosti u vezi s gospodarenjem otpadom, uspostave i ažurnog održavanja mrežne stranice sa svim bitnim informacijama o gospodarenju otpadom na području pružanja javne usluge i izvještavanja Ministarstva o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM U TRGOVAČKOM DRUŠTVU KOMUNALAC GOSPIĆ D.O.O. ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI, GOSPIĆ

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u Društvu. Ciljevi revizije bili su provjeriti uspostavu pravnog i planskog okvira za učinkovito gospodarenje komunalnim otpadom, ocijeniti ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom, provjeriti uspostavu sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada u skladu s propisima, provjeriti uspostavu odgovarajućeg i transparentnog financiranja sustava gospodarenja komunalnim otpadom koji bi sve sudionike poticao na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, ocijeniti uspostavu učinkovitog evidentiranja i praćenja podataka o komunalnom otpadu, ocijeniti uspostavu učinkovitog nadzora nad gospodarenjem komunalnim otpadom te provjeriti provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u području gospodarenja komunalnim otpadom te transparentnost i javnu dostupnost podataka o komunalnom otpadu.

Revizijom je utvrđeno da Društvo obavlja javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Gospića za koje je odlukom njegova predstavničkog tijela određeno za davatelja javne usluge, da predstavničkom tijelu Grada Gospića podnosi godišnja izvješća o radu, da primjenjuje cjenik javne usluge za koji je pribavljena suglasnost Grada Gospića, da vodi evidenciju prihoda od javne usluge tako da ih je u svakom trenutku moguće utvrditi, da sastavlja propisanu dokumentaciju i vodi propisane evidencije o prikupljenom komunalnom i drugom otpadu te da provodi nadzor postupanja s komunalnim otpadom i izobrazno-informativne aktivnosti u vezi s odvojenim prikupljanjem komunalnog otpada. Međutim, utvrđeno je i da se na području pružanja javne usluge ne ostvaruju ciljevi za unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Plana gospodarenja otpadom Grada Gospića, da Društvo nije upisano u sve propisane očevidnike za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, da nisu ispunjeni potrebni uvjeti te se cijena javne usluge ne obračunava i ne naplaćuje na propisani način, da se ne poduzimaju aktivnosti radi naplate ugovorne kazne za postupanja protivna ugovoru o korištenju javne usluge, odnosno zakonskim odredbama kojima su propisane obveze korisnika javne usluge sakupljanja komunalnog otpada, da Društvo ne ostvaruje namjenska sredstva za financiranje troškova odvojenog prikupljanja reciklabilnog komunalnog otpada kod korisnika javne usluge i preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu i ne sudjeluje u sustavu povratne naknade te da nisu evidentirani podaci o otpadu sakupljenom u reciklažnom dvorištu.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je gospodarenje komunalnim otpadom u Društvu **djelomično učinkovito** te mu je dao sljedeće naloge i preporuke, prema područjima revizije:

1. Gospodarenje komunalnim otpadom u trgovačkom društvu Komunalac Gospić d.o.o. za obavljanje komunalnih djelatnosti, Gospić
  - 1.1. Donijeti strateški plan Društva kojim bi se, između ostalog, planirali ciljevi te mjere i aktivnosti za ostvarenje planiranih ciljeva u gospodarenju otpadom utvrđenih na državnoj razini.

2. Ostvarenje planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom
  - 2.1. Provoditi aktivnosti i mjere za koje je Društvo određeno kao nositelj ili sunositelj provedbe, kako bi se postigli ciljevi utvrđeni Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planom gospodarenja otpadom Grada Gospića na čijem području obavlja javnu uslugu.
3. Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada
  - 3.1. Podnijeti zahtjev za upis Društva u očevidnik odnosno evidenciju reciklažnih dvorišta te i nadalje jednom godišnje potvrđivati namjeru obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom, za koje takva namjera postoji, upisom propisanih podataka u pripadajući očevidnik u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Uputom o produženju upisa u očevidnik.
  - 3.2. U suradnji s Gradom Gospićem, poduzeti aktivnosti kako bi se korisnicima javne usluge osigurali spremnici za odvojeno prikupljanje biootpada, u skladu s odredbama Odluke o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Gospića.
  - 3.3. Zatražiti od Fonda zaključivanje sporazuma odnosno ugovora o financiranju troškova odvojenog prikupljanja reciklabilnog komunalnog otpada kod korisnika javne usluge i troškova preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu, kako bi Društvo ostvarilo pravo na dio namjenskih sredstava prikupljenih naplatom naknade gospodarenja otpadom koju obveznici uplaćuju na račun Fonda, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom.
4. Financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom
  - 4.1. Cijenu javne usluge odrediti, obračunavati i naplaćivati na način kojim se potiče odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, odnosno uvesti sustav odvoza i naplate koji omogućuje da se za manju količinu predanog miješanog komunalnog otpada plaća manja cijena javne usluge kako bi se potaknulo korisnike usluga na stvaranje manjih količina miješanog komunalnog otpada, kompostiranje otpada te odvajanje reciklabilnog otpada.
  - 4.2. U suradnji s Gradom Gospićem, odnosno njegovom službom nadležnom za komunalni red, poduzimati aktivnosti radi utvrđivanja činjenica o postupanju korisnika javne usluge protivno ugovoru o korištenju javne usluge, a koje se odnose na prikupljanje podataka i dokaza o postupanjima za koja se obračunava i naplaćuje ugovorna kazna, u skladu s odredbama ugovora o korištenju javne usluge i odlukama jedinica lokalne samouprave o načinu pružanja javne usluge, te prikupljene podatke i dokaze koristiti za obračun i naplatu ugovorne kazne, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom.

- 4.3. Zatražiti od Grada Gospića dopunu odluke o načinu pružanja javne usluge, koja je na snazi od siječnja 2022., odredbama o iznosima novčane kazne za pojedino postupanje protivno ugovoru o korištenju javne usluge, kako bi Društvo moglo obračunavati i naplaćivati ugovornu kaznu korisnicima javne usluge za postupanja protivna ugovorima o korištenju javne usluge, odnosno zakonskim odredbama kojima su propisane obveze korisnika javne usluge, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom.
  - 4.4. Uz evidenciju rashoda koja se vodi u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu, voditi i evidenciju rashoda od javne usluge tako da je u svakom trenutku moguće utvrditi troškove pružanja javne usluge uključujući troškove nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada, prijevoza otpada, obrade miješanog komunalnog otpada, biootpada i glomaznog otpada, troškove reciklažnih dvorišta i troškove vođenja propisanih evidencija i izvješćivanja u vezi s javnom uslugom, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.
5. Evidentiranje i praćenje podataka o komunalnom otpadu
    - 5.1. Dostavljati podatke o otpadu u Registar onečišćavanja okoliša njihovim unošenjem u sve propisane obrasce, uključujući podatke o otpadu sakupljenom u mobilnom reciklažnom dvorištu koji se unose u obrazac SO-3-1, u skladu s odredbama Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša.
6. Izobrazno-informativne aktivnosti
    - 6.1. Na mrežnim stranicama Društva objaviti lokacije spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada postavljenih na javnoj površini, lokaciju područja u kojem se spremnici za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada izravno ustupaju korisnicima javne usluge, plan s datumima preuzimanja glomaznog otpada u okviru javne usluge, propise o gospodarenju otpadom i obavijest o načinu podnošenja prigovora u vezi s obavljanjem javne usluge, u skladu s odredbama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom.
    - 6.2. I nadalje provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te u budućem razdoblju uspostaviti suradnju s Gradom Gospićem radi provedbe informativnih aktivnosti u vezi s gospodarenjem otpadom, uspostave i ažurnog održavanja mrežne stranice sa svim bitnim informacijama o gospodarenju otpadom na području pružanja javne usluge i izvještavanja Ministarstva o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti, u skladu s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla poboljšanja u vezi s ostvarenjem planskih ciljeva u gospodarenju komunalnim otpadom, unaprijedio sustav sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada, uspostavilo financiranje javne usluge koje bi korisnike javne usluge poticalo na povećanje količina odvojeno prikupljenog komunalnog otpada te poboljšala kvaliteta podataka o komunalnom otpadu, čime bi se povećala učinkovitost gospodarenja komunalnim otpadom u Gradu Gospiću.

**OČITOVANJE TRGOVAČKOG DRUŠTVA KOMUNALAC GOSPIĆ D.O.O. ZA
OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI, GOSPIĆ**

Društvo se očitovalo na činjenice opisane u Nacrtu izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja komunalnim otpadom u trgovačkom društvu Komunalac Gospić d.o.o. za obavljanje komunalnih djelatnosti, Gospić te u potpunosti prihvatilo naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Društvo je u očitovanju navelo da će dane naloge i preporuke nastojati provesti u najkraćem mogućem roku.

Prilog 1

Podaci o vrstama i količinama komunalnog otpada, prikupljenog putem spremnika kod korisnika javne usluge i na javnim površinama u okviru javne usluge koju je Društvo obavljalo u 2019. i 2020., te postupcima oporabe ili zbrinjavanja za koje je namijenjen (Obrazac SO-1)

Redni broj	Ključni broj otpada	Područje pružanja usluge i naziv otpada	Prikupljeni otpad u 2019.		Prikupljeni otpad u 2020.		Indeks 2020./2019.
			Količina (u t)	Postupak oporabe ili zbrinjavanja za koji je namijenjen	Količina (u t)	Postupak oporabe ili zbrinjavanja za koji je namijenjen	
	1	2	3	4	5	6	7 (5/3 * 100)
1.		Grad Gospić	5 571,380		5 722,240		102,7
1.1.	20 01 01	Papir i karton	17,170	R 3	0,000	-	-
1.2.	20 01 35	Odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23, koja sadrži opasne komponente	0,770	R	0,000	-	-
1.3.	20 03 01	Miješani komunalni otpad	5 553,440	D 1	5 722,240	D 1	103,0